

عرفان شیعه

تقریرات:
آیت الله العظمی کمال حیدری

ترجمہ:
محمد علی طغانی

ویرایش و بازنگری:
دکتر مسعود فکری

انتشارات دانشگاه امام صادق (ع)
تهران: بزرگراه شهید چمران،
پل مدیریت
تلفکس: ۸۸۳۷۰۱۴۲
صندوق پستی ۱۵۹-۱۴۶۵۵
E-mail: isu.press@yahoo.com
فروشگاه اینترنتی:
www.ketubesadiq.ir

کتابخانه امام صادق

عرفان شیعه ■ مدیریت: علامه سید کمال حیدری ■ ترجمه: محمدعلی سلطانی ■ ویرایش و بازنگری:
دکتر مسعود فکری ■ انتشارات دانشگاه امام صادق (ع) چاپ اول: ۱۳۹۲ ■ قیمت: ۱۱۵۰۰۰ ریال
شمارگان: ۵۰۰ ■ چاپ: ۱۳۹۲ ■ شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۱۴-۳۷۶-۱

این حق محفوظ و متعلق به ناشر است.

سرت: سید کمال حیدری، سال ۱۳۳۸ -
عنوان و نام پدیدآور: عرفان شیعه / انتشارات سید کمال حیدری: بقلم خلیل رزق:
ترجمه محمدعلی سلطانی، ویرایش و بازنگری: مسعود فکری.
مشخصات نشر: تهران: دانشگاه امام صادق (ع)، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری: ۳۲۴ -
فروست: انتشارات دانشگاه امام صادق (ع): ۱۳۹۲ -
شابک: ۱۱۵۰۰۰ ریال: ۱-۳۷۶-۲۱۴-۶۰۰-۹۷۸
یادداشت: عنوان قراردادی: عرفان‌الشیعی: روی فی مرتکز: طریقه و سبک
العلمیه، فارسی.
موضوع: عرفان - شیعه
شناسه افزوده: رزق، خلیل
شناسه افزوده: سلطانی، محمدعلی، ۱۳۳۰ - مترجم
شناسه افزوده: فکری، مسعود، ۱۳۲۶ - ویراستار
شناسه افزوده: دانشگاه امام صادق (ع)
رده بندی کنگره: ۱۳۹۲ ۴۰۳۱ ۲/۲-۲۸۳ BP
رده بندی دیویی: ۲۹۷/۸۲
شماره کتابشناسی ملی: ۳۴۱۷۷۲۲

فهرست مطالب

۱۱.....	سخن ناشر.....
۱۳.....	نگاهی گذرا به زندگی سید علی آیت الله سید کمال حیدری.....
۱۷.....	پیشگفتار.....
۱۹.....	فصل ۱. حقایق مهم درباره عرفان.....
۱۹.....	عرفان چیست؟.....
۲۵.....	گونه‌های عرفان.....
۳۰.....	ارزیابی مکتب عرفانی.....
۳۲.....	مکتب عرفانی و ریشه‌های اسلامی آن.....
۳۶.....	دین و عرفان از نگاه مرحوم علامه طباطبایی.....
۴۲.....	دین و عرفان از نگاه مطهری.....
۴۶.....	پی‌نوشت‌ها.....
۴۹.....	فصل ۲. عرفان، تصوف و اخلاق.....
۵۰.....	تاریخ تصوف و معرفی آن.....
۵۰.....	تصوف در لغت.....
۵۱.....	تصوف در اصطلاح.....
۵۴.....	تصوف در نزد صوفیان.....
۵۵.....	دلایل نام‌گذاری تصوف.....

۶۰	عرفان و تصوف
۶۲	فرق بین عرفان و تصوف
۶۵	شیعه و تصوف
۷۰	عرفان و اخلاق
۷۴	پی‌نوشت‌ها
۷۷	فصل ۳. روش معرفتی در نزد مشائین، اشراقیین و حکمت متعالیه
۷۷	مقدمه
۷۸	روش بحث
۸۰	درس‌های
۸۳	تألیفین فلسفه و عرفان
۸۳	یاری‌های مقدمه عرفان
۸۴	یاری‌های مقدمه به فلسفه
۸۷	موضع مشائیین برای روش
۸۸	ارزیابی
۸۹	مکتب اشراق
۸۹	تحولات و افق‌ها مکتب اشراق
۹۰	عناصر اصلی فلسفه اشراق
۹۱	آمیزش عقل و کشف
۹۳	اختلاف روش در اشراق و عرفان
۹۴	عناصر اساسی این مکتب و ارزیابی آن
۹۵	علت نام‌گذاری مکتب اشراق
۹۷	مکتب حکمت متعالیه
۹۷	صدر المتألهین
۹۷	حکمت متعالیه
۱۰۰	هماهنگی بین قرآن، عرفان و برهان
۱۰۳	تفاوت بین حکمت متعالیه، حکمت مشاء و مکتب عرفان
۱۰۴	ارزیابی کلی
۱۰۸	پی‌نوشت‌ها

فصل ۴. جهان‌بینی عرفانی	۱۱۱
محتوای جهان‌بینی عرفانی	۱۱۱
توحید عارفان از دیدگاه آملی	۱۱۲
ویژگی‌های جهان‌بینی عارفان	۱۱۶
ویژگی‌های جهان‌بینی عرفانی	۱۲۳
نقطه آغاز و فرجام در نگاه عارف و فیلسوف	۱۲۳
ایرادهایی بر نظریه عرفان	۱۲۸
رابطه عارفان با دیگر علوم	۱۳۷
اشراقی‌ان دو محدث شخصیه و نفی تکثر	۱۳۸
اشراقی‌ان دو شریعت حلول و اتحاد	۱۴۲
ایراد چهارم: ارتباط عارفان با فرهنگ‌های پیشین	۱۴۵
پی‌نوشت‌ها	۱۵۰
فصل ۵. شناخت و معرفت عارفان و جایگاه آن در نزد عارفان	۱۵۳
اهمیت علم معرفت	۱۵۳
معرفت عرفانی	۱۵۴
عرفان، معرفت و علم	۱۵۷
ویژگی‌های معرفت عارفان	۱۶۲
علم بدون واسطه	۱۶۴
معرفت عرفانی و فراخوانی آن به عمل	۱۶۵
شریعت، طریقت و حقیقت	۱۶۵
عرفان در بین خواص و توده‌ها:	۱۸۲
عقل و نقش آن در عرفان	۱۸۴
پی‌نوشت‌ها	۱۸۷
فصل ۶. حرکت عارف در سفرهای عقلی چهارگانه	۱۹۲
سفر نخست از خلق به سوی حق	۱۹۲
معنای احتجاب و فناء	۱۹۴
ویژگی‌های سفر نخست	۲۰۰
سلوک و خطر شطوح	۲۰۲

۲۰۵.....	اهمیت شرعی بودن ریاضت‌ها
۲۰۹.....	سفر دوم، از حق به سوی حق به وسیله حق
۲۱۱.....	ویژگی‌های سفر دوم
۲۱۷.....	سفر سوم از حق به خلق به وسیله حق
۲۱۸.....	کی اخبار عارف قبول می‌شود؟
۲۲۲.....	ویژگی‌های سفر سوم
۲۲۴.....	سفر چهارم: از خلق به سوی خلق به وسیله حق
۲۲۷.....	ویژگی‌های سفر چهارم
۲۳۰.....	نوشته‌ها
۲۳۵.....	فصل ۷ سیر و ملک نزد عارفان
۲۳۵.....	مقدمه
۲۳۵.....	تعریف سیر
۲۳۷.....	مراتب سیر و مراتب معارف
۲۳۹.....	پیامبران و امامان و نقش انبیا و ملوک
۲۳۹.....	مقامات و احوال و معانی آن دو
۲۴۴.....	اختلاف در شمار مقامات و احوال
۲۴۴.....	شمار مقامات و احوال
۲۴۷.....	ارتباط بین این اقسام و باب‌ها
۲۵۴.....	توبه
۲۵۴.....	حقیقت توبه
۲۵۷.....	توبه بنده در بین دو توبه الهی
۲۵۸.....	ارکان و شرایط توبه
۲۶۱.....	باطن توبه
۲۶۱.....	فرق بین توبه و انابه
۲۶۳.....	مراتب توبه و توبه کنندگان
۲۶۶.....	توبه و استغفار پیامبران
۲۶۸.....	زهد
۲۶۹.....	فضیلت و اثر زهد

مراتب زهد.....	۲۷۰
ورع.....	۲۷۳
صبر.....	۲۷۸
صبر در لغت و اصطلاح.....	۲۷۹
درجه‌های صبر.....	۲۸۱
وائب صبر.....	۲۸۵
رضا.....	۲۸۷
رضا در لغت و اصطلاح.....	۲۸۹
درجات رضا.....	۲۹۲
مقامی برایت خدا از بنده.....	۲۹۵
جایگاه رضا و مقام‌های عرفانی.....	۲۹۸
پی‌نوشت‌ها.....	۳۰۱
فصل ۸. بعد عملی عرفان امام خمینی (ره).....	۳۰۵
ویژگی عرفان عملی امام خمینی.....	۳۰۶
نصیحت امام به دانش‌پژوران عارفان.....	۳۱۳
پی‌نوشت‌ها.....	۳۱۶
منابع و مأخذ.....	۳۱۷

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ»
 وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُودَ وَسُلَيْمَانَ عِلْمًا وَقَالَا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
 فَضَّلَنَا عَلَى كَثِيرٍ مِنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ
 (قرآن مجید، سوره مبارکه النمل، آیه شریفه ۱۶)

سخن ناشر

فلسفه وجودی دانشگاه امام صادق علیه السلام که از سوی ریاست دانشگاه به کرات مورد توجه قرار گرفته، تربیت نیروی انسانی‌ای متعهد، باتقوا و کارآمد در عرصه عمل و نظر است تا از این طریق دانشگاه بتواند نقش اساسی خود را در سطح راهبردی به انجام رساند. از این حیث «تربیت» را می‌توان به‌عنوان پایه‌ای محوری یاد نمود که وظایف و کارویژه‌های دانشگاه، در چارچوب آن معنا می‌یابد؛ زیرا که «علم» بدون «تزکیه» بیش از آنکه ابزاری در مسیر تعالی و صلاح امور جامعه باشد، عاملی مشکل ساز خواهد بود که سازمان و هویت جامعه متأثر و دگرگون می‌سازد.

از سوی دیگر «سیاست‌ها» تابع اصول و مبادی علمی هستند و نمی‌توان منکر این تجربه تاریخی شد که استواری و کارآمدی سیاست‌ها در گرو انجام پژوهش‌های علمی و به‌رمندی از نتایج آنهاست. ازاین‌منظر، پیشگامان عرصه علم و پژوهش، راهبران اصلی جریان‌های فکری و اجرایی به حساب می‌آیند و نمی‌توان آینده درخشانی را بدون توانایی‌های علمی -

پژوهشی رقم زد و سخن از «مرجعیت علمی» در واقع پاسخ‌گویی به این نیاز بنیادین است.

دانشگاه امام صادق علیه السلام در واقع یک الگوی عملی برای تحقق ایده دانشگاه اسلامی در شرایط جهان معاصر است. الگویی که هم اکنون ثمرات نیکوی آن در فضای ملی و بین‌المللی قابل مشاهده است. طبعاً آنچه حاصل شده محصول نیت خالصانه و جهاد علمی مستمر مجموعه بنیانگذاران و دانش‌آموختگان این نهاد است که امید می‌رود با اتکاء به تأییدات الهی و تلاش همه محققان، دانشجویان و مدیران دانشگاه، بتواند به مرجعی تمام عیار در رشته‌های مختلف تبدیل گردد.

معاونت پژوهشی دانشگاه امام صادق علیه السلام با توجه به شرایط، امکانات و نیازمندی جامع و مقطعی کنونی با طرحی جامع نسبت به معرفی دستاوردهای پژوهشی دانشگاه و ارزیابی سازمانی - کارکردی آن‌ها و بالاخره تحلیل شرایط آتی اقدام نموده که اساس این پژوهش‌ها در قالب کتاب، گزارش، نشریات علمی و... تقدیم رفته‌مندان می‌گردد. هدف از این اقدام - ضمن قدردانی از تلاش خالصانه تیمی که با آرمان و اندیشه‌ای بزرگ و ادعایی اندک در این راه گام نهادند - ارتقاء کاستی‌ها و اصلاح آنها است تا از این طریق زمینه پرورش نسل جوان ملاقه‌مند به طی این طریق نیز فراهم گردد؛ هدفی بزرگ که در نهایت مرجعیت علمی امام صادق علیه السلام را در گستره بین‌المللی به همراه خواهد داشت (مستطقی، ۱۳۸۵).

ولله الحمد

معاونت پژوهشی دانشگاه